

APOSTOLISCHE CONSTITUTIE

"EXSUL FAMILIA" van Z.H.Faus XII, door de Goddelijke Voorzienigheid Paus.
OVER DE GEESTELIJKE VERZORGING VAN DE EMIGRANTEN
Paus Pius XII
Dienaar van de Dienaren van God.
Ter eeuwige herinnering.

Over de Directeuren, Emigratiemissionarissen en Aalmoezeniers voor de zeevarenden.

Par. 1. De emigratiemissionarissen en de aalmoezeniers voor zeevarenden, alsmede hun directeuren oefenen hun taak uit onder leiding van de H.Congregatie van het Consistorie en haar Gedelegeerde voor het Emigratie-apostolaat.

Par. 2. Het ambt van emigratiemissionaris of aalmoezenier voor zeevarenden en de functie van directeur brengt geen excardinatie met zich mede, noch enige exemptie, noch van eigen Ordinarius of regulier Overste, noch van de Ordinarius van de plaats, waar zij verblijven. De directeuren van de emigratiemissionarissen en van de aalmoezeniers voor zeevarenden oefenen krachtens hun ambt geen enkele jurisdictie uit, met uitzondering van hetgeen hieronder vermeld.

Recht en Taak van de directeur zijn vooral:

1. Overleg plegen met de bisschoppen van het land of het gebied, waar de missionarissen zich metterwoon hebben gevestigd, betreffende al hetgeen het geestelijk welzijn van immigranten van eigen land of taal aangaat;
2. het bestuur uitoefenen over de missionarissen of aalmoezeniers, behoudens de rechten van de Ordinarius.

Par. 1. Het is derhalve de taak van de directeur toe te zien;

1. dat de missionarissen of aalmoezeniers zich gedragen volgens de voorschriften van de canones en hun taak ijverig vervullen;
2. dat de door de H.Congregatie van het Consistorie uitgegeven decreten, alsmede die van de plaatselijke Ordinarius ten uitvoer worden gebracht;
3. dat luister en netheid van kerken, kapellen, plaatsen, waar gelegenheid gegeven wordt om te bidden en heilige vaten, vooral in zake het bewaren van het Allerheiligst Sacrament en het opdragen van de H.Mis, nauwgezet worden onderhouden;
4. dat de heilige Officie volgens de voorschriften van de liturgische wetten en de bepalingen van de H.Congregatie van de Riten wordt gevierd, de kerkelijke goederen naar behoren worden geadministreerd en de daaraan verbonden lasten, in het bijzonder betreffende Heilige Missen nauwgezet worden nagekomen, en de parochieboeken, waarover onder n. 25 par. 3 en n. 36 par. 2 met zorg worden bijgehouden en bewaard.

Par. 2. Om zich van het bovenstaande te vergewissen, dient de directeur de missies of schepen dikwijls te bezoeken.

Par. 3. Het is tevens de taak van de directeur om onmiddellijk, nadat hij in kennis is gesteld van de ernstige ziekte van een missionaris of aalmoezenier, zorg te dragen voor diens geestelijke en materiële bijstand, alsmede voor diens eervolle begrafenis, ingeval van overlijden. Verder dient hij er voor zorg te dragen, dat tijdens diens ziekte of bij diens overlijden geen boeken, documenten, heilige vaten en andere dingen, die het eigendom zijn van de missie, verloren gaan of worden weggenomen.

De directeur kan, om gegronde en door de H.Congregatie van het Consistorie als zodanig erkende en goedgekeurde redenen, alle missionarissen of aalmoezeniers, waar dit althans mogelijk is, bijeenroepen, om hun de gelegenheid te geven tot het houden van een gezamenlijke retraits of het bijwonen van vergaderingen, georganiseerd ter bestudering van de geschikte middelen voor hun apostolaat.

Ten minste eens per jaar zal de directeur een getrouw verslag uitbrengen aan de H.Congregatie van het Consistorie over het gedrag van de missionarissen of aalmoezeniers, alsmede over de status van de missies. Hij zal daarbij niet alleen uiteenzetten, wat in de loop van het jaar met goed succes werd verricht, doch ook de moeilijkheden daarbij ondervonden en de middelen, aangewend om deze te ondervangen; en verder alles wat zijns inziens moet gedaan worden ter bevordering van de bloei van de missie.

De missionarissen of aalmoezeniers, die zich wijden aan de geestelijke verzorging van de emigrerende katholieken van eigen taal of land, doen dit onder de jurisdictie van de plaatselijke Ordinarius en volgens de normen van de H.Congregatie van het Consistorie.

Par. 1. Het is de taak van de aalmoezeniers voor zeevarenden tijdens de reis zorg te dragen voor de zielen - uitgezonderd wat betreft huwelijkszaken - van degenen, die om welke reden dan ook aan boord van het schip vertoeven.

Par. 2. Met handhaving van het voorschrift van Can. 883 van het Kerkelijk Recht ontvangen de aalmoezeniers bijzondere normen en volmachten van de H. Congregatie van het Consistorie.

Par. 3. Zij zijn verplicht tot het bijhouden van de doop-, vorm- en dodenregisters en hiervan aan het einde van elke zeereis, tegelijk met een rapport over hun activiteit, een copie aan de Directeur ter hand te stellen. Indien aan boord van het schip een officiële kapel aanwezig is, zijn de aalmoezeniers te beschouwen als rector, en, met het nodige voorbehoud, aan deze gelijkgesteld.

Par. 1. Het is de aalmoezeniers toegestaan in de kapel van het schip het heilige Officie, ook op plechtige wijze, te vieren met nauwgezet nakomen van de canonieke en liturgische voorschriften, terwijl zij er voor zullen zorgen, dat dit geschiedt op voor de zeevarenden geschikte uren.

Par. 2. Verder is het hun taak:

1. Aan de zeevarenden feest- en vastendagen bekend te maken;
2. godsdienstonderricht te geven, vooral aan de jeugd, en het evangelie te verklaren.

De aalmoezeniers voor zeevarenden hebben de plicht toe te zien:

1. dat in de kapel aan boord van het schip het goddelijke officie wordt gevierd volgens de canonieke bepalingen en dat, zo er een priester aanwezig is, deze priesters, die er de H.Mis opdragen, in superplie gekleed, assisteert, opdat elk gevaar voor verloren gaan van het H.Bloed, door het omvallen van de kelk, worde uitgesloten;
2. dat de heilige vaten veilig worden bewaard en de luister van de kapel wordt gewaarborgd;

3. dat er zich niets voordoet, dat in strijd is met de heiligheid van de plaats en met de eerbied voor het huis van God, voor het altaar of de kapel; dat de vereiste paramenten niet ter beschikking worden gesteld aan niet-katholieke secten.

Par. 1. Zonder de - althans veronderstelde - toestemming van de aalmoezenier is het niemand toegestaan aan boord van het schip in de kapel de H. Mis op te dragen, de H. Sacramenten toe te dienen, te preken of andere godsdienstoefeningen te houden.

Par. 2. Het geven of weigeren van deze toestemming geschiedt volgens de normen van het algemeen recht.

Het recht van oprichten en inwijden van een kapel aan boord van het schip is voorbehouden aan de Ordinarius van de plaats van de thuishaven van het schip.

Het is de missionarissen en de aalmoezeniers toegestaan, met verlof van de directeur - en zo het Religieusen betreft met verlof van de Overste - gedurende één maand per jaar van missie of schip afwezig te zijn, indien althans in de behoeften van de emigranten of zeevarenden is voorzien door een andere priester, daartoe gemachtigd door een rescript van de H. Congregatie van het Consistorie. Hetzelfde geldt voor de directeurs, met toestemming van de H. Congregatie van het Consistorie, indien zij althans voor de tijd een plaatsvervanger aanstellen. eveneens door genoemde Congregatie tot deze taak gemachtigd.

Richtlijnen voor boordaalmoezeniers op schepen.

In verband met Uw a.s. reis als boordaalmoezenier op het ss/ms *Grote Beer* dat op *23.8.65* van Amsterdam/Rotterdam vertrekt, treft U hierbij enige richtlijnen aan, welke kunnen dienen voor de voorbereiding op en de vervulling van Uw taak als boordaalmoezenier.

Terugreis *Rijn* *5 oktober 1965* *van Montreal*
Deze richtlijnen moeten niet beschouwd worden als regels of wetten, die op elk schip en ten alle tijde gelden, of zelfs dwingend gehanteerd kunnen worden, maar werkelijk als richtlijnen, die met de nodige soepelheid en tact naar gelang de omstandigheden moeten gebruikt worden.

Vooropgesteld dient te worden, dat de boordaalmoezenier altijd en in alle omstandigheden zich zo gedraagt, dat en de bemanning en de passagiers in hem de priester zien, die de reis als zielzorger meemaakt.

In deze richtlijnen wordt de taak van boordaalmoezenier gezien vóór de reis, tijdens de reis en na de reis.

A. Vóór de reis.

1. De boordaalmoezenier dient zich er op voor te bereiden, dat tot de passagiers op de schepen tijdens de heenreis behoren mensen van allerlei rang en stand, mensen, die een zakenreis maken, die een plezierreis maken, die gaan emigreren en tegenwoordig ook velen die als Ouders en familieleden van geëmigreerden hun kinderen in de emigratielanden gaan bezoeken, emigranten, die met verlof in Nederland geweest zijn etc. en op de terugreis, emigranten, die met verlof tijdelijk naar Nederland teruggaan, emigranten, die wegens teleurstelling of tegenslag voor goed terugkeren, ouders van geëmigreerden, die ofwel enthousiast of gedesillusioneerd terugkeren etc. etc.

Hoe het ook zij: al deze mensen leven gedurende de reis letterlijk en figuurlijk tussen twee werelden, als een betrekkelijk kleine gemeenschap op een kleine, gebonden ruimte, waardoor het leven aan boord van een schip een geheel andere en een geheel eigen wereld is, met hun, bijzondere en eigen problemen en moeilijkheden, hun vragen en wensen, welke aan de boordaalmoezenier alle aandacht vragen, maar ook van hem een groot aanpassingsvermogen, een ruim begrip voor de omstandigheden, een zeker souplesse en veel tact vereisen.

Het is daarom te verwachten, dat veel vragen naar voren zullen komen over het land van bestemming, of het land waarvan men terugkeert, en U een oordeel gevraagd wordt. Het is dus zaak dat U zich omtrent de toestanden in dat land (of die landen) kerkelijk en sociaal-economisch op de hoogte stelt, zonder de schijn aan te nemen expert te zijn in materiële aangelegenheden.

Brochures over het land (de landen) waarheen U reist kunnen aangevraagd worden aan de Katholieke Centrale Emigratie Stichting, Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage.

2. Daar men gewoonlijk op de schepen hetzij op de heenreis, hetzij op de terugreis, hetzij op beiden veel Engels-sprekenden zal aantreffen, is het van belang er zorg voor te dragen, dat U voldoende de Engelse taal beheerst, om ook voor deze de priester te kunnen zijn. Bovendien zult U zelf en/of

met behulp van een Engelse leraar een kort preekje moeten maken, waarin U o.a. het Apostolaat der Zee uitlegt.

3. Zelf dient U te zorgen voor een paspoort, geldig voor alle werelddelen.

4. Voor een verblijf langer dan enige dagen in het land of de landen, waarheen U reist, zal bovendien nog een visum nodig zijn, ter verkrijging waarvan U zich in verbinding dient te stellen met het (de) voor dat land of landen bestemde Consulaat of Ambassade. Inlichtingen hierover kunnen ingewonnen worden bij de Katholieke Centrale Emigratie Stichting.

5. Ook een geldig internationaal inentingsbewijs tegen pokken is vereist. Voor deze geldigheid is vereist, dat de laatste inenting niet langer dan 3 jaar geleden is. Is het langer geleden, dan is de nieuwe inenting tegen pokken nodig, welke inenting door Uw huisarts kan geschieden. Het internationaal inentingsbewijs kan verkregen worden middels elk passage-bureau of de scheepvaartmaatschappij, waartoe het schip behoort. Dit bewijs moet getekend en gelegaliseerd worden door de arts, die de inenting verricht heeft.

6. Een bepaald bedrag, afhankelijk van de duur van de reis, wordt aan U overgemaakt door de administratie van de Katholieke Centrale Emigratie Stichting.

7. Indien U deviezen wenst mede te nemen, moeten deze door U zelf bij een bank aangevraagd en gefinancierd worden.

B. Tijdens de reis.

1. Het is zaak, dat U, nadat U tijdig aan boord bent gekomen, d.w.z. tijdig op de door de scheepvaartmaatschappij aangegeven inschepingstijd (liefst rond twaalf uur), U gaat presenteren als boordaalmoezenier bij de administrateur of de purser. Maak deze eerste kennismaking kort, daar de inscheping veel werk meebrengt voor de administrateur of de purser. Bij deze eerste kennismaking vraagt men wel aan de administrateur of de purser om de sleutels van altaar- en/of miskoffer, die U in een verzegelde enveloppe ter hand worden gesteld. Men moet dan terstond controleren of de altaarbenodigdheden aanwezig zijn, waarvoor door het Apostolaat der Zee wordt zorg gedragen. Voor een reis naar Australië en Nieuw Zeeland (+ 35 dagen) zijn nodig ongeveer 3000 kleine hosties (welke voorraad men gedurende die reis in een of andere havenplaats kan aanvullen). Voor kortere reizen naar Amerika en Canada (9 dagen) zijn naar verhouding geringere aantallen nodig. Ontbreekt iets, dan wende men zich tot de administrateur of de betrokken steward, die er alsnog voor kan zorgdragen.

Vraag bij deze eerste kennismaking met de administrateur of purser ook de naam van de boord-predikant en het nummer van zijn hut en bovendien een passagierslijst om te weten of er nog andere priesters aan boord zijn. Zo ja, vraag deze eerst hoe laat ze de H.Mis wensen te lezen.

2. Tracht zo spoedig mogelijk kennis te maken met de boord-predikant. Een goede verstandhouding, een prettige onderlinge omgang en een royale samenwerking tussen boordaalmoezenier en boord-predikant is van groot belang en oefent een sterke invloed uit op een goede wederzijdse verstandhouding met de Staf, bemanning en passagiers.

3. Het is nodig, kort na het vertrek tezamen met de boord-predikant in overleg te treden met de administrateur of purser omtrent Uw geestelijk werk,

t.w. tijd, uur en plaats voor het houden van de godsdienstoefeningen inde week en op zon- en feestdagen, en de plaats waar en de tijd waarop U spreekuur houdt.

Belangrijk is ook, dat alle passagiers zo spoedig mogelijk weten, wie de boordalmoezenier is en wat het nummer van zijn hut is.

Al deze gegevens kunnen op een geschikt ogenblik bekend gemaakt worden door bekendmakingen op de aankondigingsborden of op het dagprogram.

Bij dit onderhoud verzoekt U de administrateur of purser op een door hem te regelen tijdstip U te willen presenteren bij de kapitein.

De ervaring leert, dat de meeste administrateurs, wanneer men met de nodige souplesse en tact weet op te treden, gaarne bereid zijn hun medewerking tot dit alles te geven.

4. Zeer gewenst is het ook, zo spoedig mogelijk kennis te maken met de medische staf en de sociale verzorgers(sters) en hen alle van U te vragen hulp en diensten toe te zeggen.

5. Elke morgen dient de H.Mis opgedragen te worden op een geschikt uur. Wanneer op de kortere reizen (Amerika, Canada) alsook vooral op de langere reizen (Australië, Nieuw Zeeland) het schip 's-morgens vroeg een haven aandoet en men op die morgen de zaal, waar dagelijks de H.Mis gelezen wordt, nodig heeft voor de immigratie- en douane-autoriteiten, dan is het aan te raden die morgen niet de H.Mis te lezen om de stewards de gelegenheid te geven de zaalruimte in orde te maken voor de betreffende autoriteiten. Treedt hierover telkens tijdig in overleg met de steward.

6. Om alle passagiers op zon- en feestdagen gelegenheid te geven de H.Mis bij te wonen, zullen er meestal 2 H.Missen zijn. Als officiëel aangesteld boordalmoezenier hebt U de facultas binandi. De tweede H.Mis zou een gezongen H.Mis kunnen zijn, waartoe U, de boekjes met Gregoriaanse zang (b.v. Missa de Angelis), die op de Rijndam en Maasdam aanwezig zijn, maar die U voor zekerheid zelf kunt meenemen ($\pm$ 50), uitdeelt en vervolgens zelf op het altaar de gezangen inzet en meezingt, terwijl U een leek of priester daartoe bekwaam en bereid vindt.

Op alle schepen zijn ook harmonia aanwezig, soms electrisch soms met voetbediening. Hebt U een organist gevonden, dan moet U de steward apart waarschuwen om het harmonium klaar te zetten. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan een bandje, waarop verschillende gezonden H.Missen zijn opgenomen (liefst Gregoriaans) middels een bandrecorder (die gewoonlijk aan boord is) tijdens de H.Mis worden afgedraaid, waarbij de priester zich tijdens het lezen der H.Mis richt naar de af te draaien band en waarbij de gelovigen de vaste gezangen kunnen meezingen.

't Spreekt vanzelf, dat er gedurende de H.Missen na het voorlezen van het Epistel en Evangelie een korte gedegen preek wordt gehouden in het Nederlands. Wanneer er nogal wat Engels-sprekende gelovigen aan boord zijn, hetgeen meestal het geval zal zijn, dan doet men ditzelfde ook in het Engels.

Ook houde men op zon- en feestdagen een collecte voor het Apostolaat der Zee (of somtijds voor een ander doel), welke collecte bijzonder wordt aanbevolen. De collectegelden draagt men af aan de administrateur of de purser die voor overmaking aan het Apostolaat der Zee zal zorg dragen.

Voor de gelezen H.Mis op zondag is het aan te bevelen, dat de aalmoezenier een aantal misboekjes voor de zondag (Gooi en Sticht) bij zich heeft. De kosten hiervan kunnen uit bovengenoemde collecte gefinancierd worden.

Daar de bemanning vanwege de wisselende en ongeregelde dienstitijden vaak niet in de gelegenheid zijn in de morgen de H.Mis bij te wonen, verdient het aanbeveling voor de bemanning een avondmis te lezen, waarvan natuurlijk ook de passagiers gebruik kunnen maken. Op zon- en feestdagen hebt U dan ook de faculteit om een avondmis te lezen. Ook in de avondmis, die speciaal voor de bemanning bestemd is, verdient het ten eerste aanbeveling een op hen afgestemde korte preek te houden.

7. Het moet uitgesloten worden geacht het Allerheiligste te bewaren. Daarom vraag men vóór de Offerande hoevelen ter H.Tafel wensen te gaan en daartoe de hand op te steken. Uit de hostiebus, die de priester op het altaar behoort te hebben, name hij het aantal hosties en twee, want er zijn er altijd, die de hand niet opsteken of zich later bedenken en hosties breken op een zwaaiend schip is niet zo gemakkelijk.

Bovendien verzoeke men de aanwezigen om staande te communiceren, daar er met knielen, vooral bij wat onrustige zee, gemakkelijk ongelukken of on-eerbiedigheden kunnen gebeuren. Dit geldt zowel voor de H.Missen in de week als op zon- en feestdagen.

De ervaring heeft geleerd, dat het - met het oog op onverwachte toediening van het H.Sacrament der zieken - raadzaam is dat de aalmoezenier bij het begin van de reis de H.Olie, stoel, watten, rituale etc. uit de miskoffer of kast neemt en in zijn hut bewaard. Wel dient men er op te letten dat deze benodigdheden bij het einde der reis weer in de miskoffer of kast worden geplaatst.

8. Afkeurenswaardig is, te trachten op welke manier dan ook misintenties te krijgen, door b.v. mede te delen, dat men geen misintenties heeft. Dit wordt door de passagiers als onhebbelijk ervaren.

9. Wanneer de mogelijkheid en de gelegenheid daartoe bestaat - maar dat zal wel zeldzaam zijn - houde men 's-avonds een dagsluiting, welke b.v. kan bestaan in : Rozenhoedje (in het Nederlands of in het Engels of gecombineerd - of om en om), een korte toepasselijke H.Schriftlezing, een korte toespraak, een Marialied, avondgebed en Zegen. Maak het vooral niet te lang. En veel wordt in deze aan Uw eigen initiatief overgelaten. Overigens bedenke men wel dat de dominé 's-avonds een avondoefening houdt en daarmee de enigst beschikbare plaats heeft.

10. Wanneer er katholieke emigranten aan boord zijn, beginne men zo spoedig mogelijk met het inzamelen (en eventueel invullen) van de Engelse formulieren, bestemd voor de geestelijkheid in het immigratieland (zie bijgaand voorbeeld).

Wanneer er emigranten aan boord zijn, ontvangt U zo mogelijk van de Katholieke Centrale Emigratie Stichting een voorlopige lijst van katholieke emigranten. Na enige dagen kan de administrateur U een aanvulling geven van de namen van katholieke emigranten, die nog niet op de lijst van de K.C.E.S. voorkwamen. Indien er slechts weinig R.K. emigranten aan boord zijn wordt er doorgaans geen lijst uitgegeven. U kunt dan het best de namen van alle katholieke passagiers aan de administrateur vragen.

Wat het inzamelen (eventueel invullen) van bovengemelde parochieformulieren betreft; het gaat nl. om het gedeelte van het dubbele formulier, waar "Af te geven aan de boordaalmoezenier" op vermeld staat. Wanneer dit formulier niet is ingevuld of niet goed of onvolledig ingevuld, dan vermeldt men op dit formulier de plaatsnaam van het diocees van herkomst in Nederland. Verstrek zoveel mogelijk aanvullende gegevens. Vermeld ook de naam van het schip, aalmoezenier en data. Men overhandige deze formulieren aan de Nederlandse emigrantenpriesters onmiddellijk na aankomst in het immigratieland. Men drukke de emigranten op het hart om het andere gedeelte van dit formulier aan de pastoor van hun toekomstige parochie af te geven.

11. Iedere dag houde men spreekuur. Dit kan tevens benut worden als biechtgelegenheid. Wanneer het emigranten betreft, vraag hen dan vooral te proberen in het Engels te biechten en leer hen dat.

12. Van zeer groot belang is het contact, dat er gelegd wordt middels gesprekken in de loop van de dag. Te vermijden is, dat men de kring van zijn kennissen te klein houdt. Besteedt bijzondere zorg aan de rijpere jeugd. De boordaalmoezenier moet de priester, de zielzorger voor allen zijn.

13. Veronderstellend, dat U jurisdictie geniet in een van de Nederlandse bisdommen, worden voor U tijdig faculteiten aangevraagd bij de Pauselijk Internuntiatuur in overeenstemming met de Pauselijke Consitutie: "Exsul Familia", tegelijk met de officiële aanstelling namens de H. Congregatie van het Consistorie. Men behoeft zich nimmer hierover in verbinding te stellen met een of andere bisschoppelijke commissaris, daar alles geregeld wordt.

14. Vergeet bij de geestelijke verzorging ook niet de bemanningsleden van het schip. Zij mogen niet de indruk krijgen, dat aan hen geen aandacht geschonken wordt. Men moet trachten een ongedwongen contact te krijgen met de bemanningsleden, hetgeen vooral mogelijk is door hen in de voor hen bestemde appartementen (messroom, "het vooruit" of "het achteruit") op bepaalde tijden (b.v. bij het koffie- en theedrinken, in de avond na afloop van de werkzaamheden) alsook in hun werktuimten (keuken, machinekamer etc.) te bezoeken en Uw belangstelling en interesse en medeleven te tonen. (Het bezoek in de werkruimten moet echter niet veelvuldig geschieden en nog slechts gebeuren met en toestemming van het betreffende Hoofd van dienst). De namen van de katholieke bemanningsleden kunt U tijdens de reis opvragen bij de 2e stuurman.

Men dient er echter rekening mee te houden, dat de mogelijkheid tot geestelijke verzorging bij de bemanning op elk schip anders is, en soms zelfs niet of nauwelijks aanwezig is. Op de lijnschepen van de Holland Amerika Lijn is vastgesteld dat de boordaalmoezenier er is voor de passagiers.

T.a.v. de bemanning luidt de instructie, dat de bemanningsleden zich in verbinding mogen stellen met de boordaalmoezenier en vice versa indien het bemanningslid in het scheepshospitaal ligt en verder voor geestelijke zaken, na toestemming van het betreffende Hoofd van dienst. Zij zullen de H. Mis en andere oefeningen mogen bijwonen indien de dienst zulks toelaat.

Mocht U gegevens betreffende de bemanning wensen door te geven, dan kunt U dit doen aan: "Het Apostolaat der Zee", waarvan het adres voor de schepen, welke vanaf Rotterdam varen is: Willemskade 13, Rotterdam en voor de schepen, welke vanaf Amsterdam varen is: De Ruyterkade 101, Amsterdam.

15. Een enigszins precair punt is, zeker op langere reizen, de morele situatie aan boord. Drankmisbruik en "zoutwaterliefde" zijn dikwijls onvermijdelijke symptomen van een zeereis. Hier ligt een ernstige pastorele taak bij individuele gevallen, waarbij met veel tact en omzichtigheid moet worden

opgetreden. Ook kan in deze samenwerking gezocht worden met de medische dienst en met de staf van het schip.

16. Wanneer U daartoe de gelegenheid heeft en deze is toch wel gemakkelijk te vinden, wijs er dan de passagiers zeer ernstig op zich tijdens het oponthoud in de aanloophavens fatsoenlijk te gedragen en niet door kleding of handelingen ergernis te geven.

17. Men is aan boord zeer op decorum en scheepstraditie gesteld en men verwacht van de medereizende geestelijke verzorgers, dat zij zich hierin zullen aanpassen. Een goede, vlotte en hoffelijke verhouding met de scheeps officieren wordt gaarne gezien, zonder dat men evenwel in slaafse onderworpenheid en te grote vertrouwelijkheid vervalt.

18. Voor een reis naar Australië en/of Nieuw Zeeland is het moeilijk in het tropische gebied in het zwart gekleed te blijven. Het wordt dan meestal niet geapprecieerd, dat de boordgeestelijken gelijk de officieren en stewards, in het wit gekleed te gaan.

Aangeraden wordt daarom een mohair -costuum (in b.v. licht-grijs) en een wit sporthemd te dragen.

De boordaalmoezenier moet geen short dragen, evenmin als korte mouwen. Het noodzakelijk zijn.

Daar er altijd wel iemand te vinden is onder de passagiers, die bereid is shirt en ondergoed te wassen, zodat men niet aangewezen is op de laundry van het schip (duurt 3 à 4 dagen), kan men volstaan met 4 witte shirts en 4 à 6 stel ondergoed.

19. Om ergernis te voorkomen, vermijde men een bezoek aan het zwembad en zeker aan het zonnedeck (lido).

20. Men zij sober in het gebruik van alcoholische dranken, en dan niet anders dan voor de maaltijd; en zeker niet elke middag en elke avond, hetgeen door de passagiers en bemanningsleden niet alleen niet wordt geapprecieerd, maar met een zekere ergernis wordt gadeslagen. Ook trachtte men niet op welke wijze dan ook het aanbieden van alcoholische dranken af te dwingen.

21. Ofschoon meisjes, die alleen reizen, ook de pastorele zorg nodig hebben, moet men toch ten opzichte van deze de nodige voorzichtigheid in acht nemen.

22. Bezoek, na kennismaking met de scheepsarts en de verpleegsters, de zieken, zowel, die in het hospitaal liggen, (alook-degenen, die in hun hut liggen). Probeer middels de scheepsarts of de verpleegsters te achterhalen, wat de meest geschikte tijd voor U kan zijn voor een bezoek aan de zieken.

23. Op alle schepen is een scheepsbibliotheek. Tracht de mensen hierin wegwijs te maken.

Wenselijk is dat de aalmoezenier tijdens de reis een aantal rozenkransen tot zijn beschikking heeft voor de verkoop.

24. Laat bij de debarkatie kerkboeken etc. in miskoffer of kast achter. Wanneer men van de K.C.E.S. emigranten-kerkboekjes heeft toegezonden gekregen bestemd voor de emigranten, kan men iedere emigranten-unit een kerkboekje gratis geven. De andere zal men verkopen en het geld hiervan dient na de reis afgedragen te worden aan de K.C.E.S.

25. Bij de ontscheping is het gewenst, dat de boerdaalmoezenier bij de immigratie- en douane- autoriteiten assistentie verleent aan de emigranten en passagiers (vooral ook ouders en familieleden van geëmigreerden), voor zover deze Uw hulp nodig hebben; alsook, voor zover het in Uw vermogen ligt, de emigranten in contact te brengen met de vertegenwoordigers van de katholieke kerk in het ontvangende land.

26. Het kan voorkomen, dat de steward, die de kerkgelegenheid in orde maakt, vraagt voor hem een collecte te willen houden. Dit moet ten zeerste worden afgeraden. Wel is het noodzakelijk de betreffende steward een "tip" te geven. Voor de langere reizen (Australië - Nieuw Zeeland) bedraagt deze "tip" f 25,=, voor de kortere reizen kan men volstaan met f 10,=. Deze kan uit de collecte, waarover boven gesproken is, worden genomen, ook de tafel- en de hutbediende behoort men hetzelfde bedrag te geven, dit te financieren uit het boordgeld, dat men van de K.C.E.S. heeft ontvangen.

27. In de miskoffer of kast bevindt zich een "priesterboek". Dit moet door de aalmoezenier en eventuele andere priesters die de reis meemaken worden getekend.

28. Mocht tijdens de reis het H.Doopsel worden toegediend, dat dient een doop-akte te worden opgemaakt, welke gezonden moet worden aan de bisschoppelijk commissaris voor de emigratie. Aan de ouders wordt hiervan een bewijs meegegeven.

C. Na de reis.

Na de reis dient de boerdaalmoezenier een rapport in te zenden aan de Landelijke Bisschoppelijk Commissaris der Katholieke Centrale Emigratie Stichting, Mgr. Jac. van der Hoogte, N.Z.Voorburgwal 373, Amsterdam, betreffende:

1. De gang van zaken bij de verschillende godsdienstoefeningen, gesprekken etc.
2. Geestelijke en morele mentaliteit onder de emigranten en passagiers en bemanning.
3. Uw werk voor en onder de emigranten, passagiers en bemanning.
4. De verhouding met de officieren, de medische staf en de bemanning van het schip.
5. Uw werkzaamheden na aankomst in het land van bestemming: nl.
 - a. Voor de emigranten, ouders en familieleden van geëmigreerden en andere passagiers, die Uw hulp nodig hebben, tijdens de ontscheping (eventueel ook tijdens de treinreis, als U die meemaakt),
 - b. Uw contact met de kerkelijke vertegenwoordigers en organisaties in het betreffende land (of de betreffende landen).

Het is de boordaalmoezenier beslist verboden om na terugkomst publicaties te doen zonder voorafgaand overleg met de Landelijke Bisschoppelijke Commissaris. Ook zij men uitermate voorzichtig met het toestaan van interviews. Ontijdige, inopportune of niet juist weergegeven publicaties doen meer kwaad dan goed.

Tenslotte wensen wij U een behouden vaart, een goede aankomst en vruchtbaar werk onder de emigranten, passagiers en bemanning.

DE BISSCHOPPELIJK COMMISSARIS VOOR DE
EMIGRATIE EN DIRECTEUR BOORDAALMOEZE-
NIERS,

Mgr. Jac. van der Hoogte.

E/3811/JdZ